

«سوره خانم»، سریال جدید سازندگان «افرا»

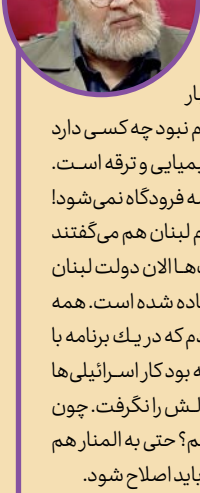
مجموعه تلویزیونی «سوره خانم» برای پخش از شبکه یک سیما وارد مرحله پیش‌تولید شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی سیما، سریال سوره خانم به تهیه‌کنندگی محمداکامیز دارابی، نویسنده‌ی سعید نعمت‌ا... و کارگردانی بهرنگ توفیقی

نادر طالب‌زاده،مجری و مستندساز: پیشنهادم برای دوره جدید، کاهش ممیزی است. نباید آن قدر سخت گرفت. الان فرصت کار است و جای تعلل نیست. از مهم‌ترین مسائلی که باید به آن توجه شود، عدالت‌محور بودن رسانه ملی است. اخبار باید بگوید چه خبر است. متأسفانه گاهی جلوی این موضوع گرفته می‌شد و معلوم نبود چه کسی دارد این تصمیم را می‌گیرد؟ برای مثال وقتی در بیروت انفجار رخ داد، همه گفتند کود شیمیایی و ترقه است. کسی نگفت کود شیمیایی و ترقه که ۱۰ کیلومتر آن‌طرف‌تر باعث شکسته شدن شیشه فرودگاه نمی‌شود! همان‌موقع ژنرال‌های میشل عون و ژنرال‌های ترامپ گفتند کار اسرائیل است. مردم لبنان هم می‌گفتند کار اسرائیل است ولی اینجا تصمیم گرفتند نگویید کار اسرائیل است! بعد از مدت‌ها الان دولت لبنان افتاده است دنبال این‌که بیان کند کار اسرائیل بود و از یک موشک نیمه‌اتمی استفاده شده است. همه معضلات لبنان بعد از آن اوج گرفت. برای چه ما سانسور کردیم؟ من تنها کسی بودم که در یک برنامه با گوردن داف از آمریکا مصاحبه و آن را کامل پخش کردم؛ چون او مقاله‌ای نوشته و گفته بود کار اسرائیلی‌ها است و ۱۱ سپتامبر دیگر در بیروت اتفاق افتاد. این را بیان کردیم اما هیچ‌کس دنبالش را نگرفت. چون سیاست این بود که چنین حرفی بیان نشود. چرا ما در این افشاگری نقش نداشتیم؟ حتی به المنار هم گفتیم که بیان کند ترقه بوده است! اینجا چیزهایی است که من از آنها سردر نمی‌آورم و باید اصلاح شود.

اطلاع رسانی در مرز واقعیت

پوران درخشنده،نویسنده و کارگردان: صداوسیما عنوان دانشگاه عمومی به خود گرفت اما این عنوان یکباره فراموش شد. بخشی از مردم در این رسانه وجود ندارند. متأسفانه به هر دلیل، فیلم‌های کسانی که در این حرفه استخوان خرد کرده‌اند، خریداری و نمایش داده نمی‌شود. این افراد باید در صداوسیما به‌کار گرفته شوند. خود سازمان کلی هنرمند دارد که دوره‌دیده هستند و در دانشکده صداوسیما تحصیل کرده‌اند، اما بازنشسته شدند و همه بیگار. باید از این افراد استفاده شود. همه نیروها باید حضور داشته باشند. فیلم‌های خیلی خوبی در سینما ساخته شده است؛ چرا نباید در تلویزیون نمایش داده شود؟ آگاهی و دانستن، حق مردم است. چرا فیلم‌های ارزشمندی که ساخته شده و مردم باید ببینند را تلویزیون پخش نمی‌کند؟ برخی از این فیلم‌ها نمایشگر معضلاتی هستند که به شکل بدتری در جامعه اتفاق می‌افتد. اگر نمایش داده نشوند و مردم نبینند، بدتر هم می‌شود. فیلم‌هایی که در سینما روی پرده می‌روند، مجوز دارند. پس چرا برخی از آنها در تلویزیون پخش نمی‌شوند؟ با شناختی که از آقای جبلی دارم، مطمئن هستم ایشان می‌توانند رابطه تلویزیون و سینما را هرچه بیشتر نزدیک کنند تا همه حضور داشته باشند. سینما و تلویزیون به همدیگر وابسته هستند. این همگرایی خیلی مهم است. فاصله‌عظیم، عدم ارتباط و گسستگی که بین فیلمسازان سینما و تلویزیون ایجاد شده است، بیش از همه به مردم لطمه می‌زند.

اگر سریال‌های درست و حسابی ساخته شود، مردم جذب تلویزیون خودمان می‌شوند، ولی وقتی نباشد، مردم زده می‌شوند و به سوی رسانه‌های دیگر می‌روند.

صداوسیما و صادرات فرهنگی

مجید نصرایی،سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس: سازمان صداوسیما باید جدی‌تر از گذشته در حوزه تقویت فرهنگ عمومی جامعه فعالیت داشته باشد. آنچه امروز در کشور به عنوان دستاوردهایی در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، علمی و... داشته‌ایم، درواقع همه پیشرفت‌های ما، پایه و اساسش در فرهنگ است. به نظر من هرچه بیشتر به این موضوع پرداخته شود، شاهد پیشرفت‌های بیشتری خواهیم بود و اگر فرهنگ آسیب ببیند، ناآرامی‌ها، اشتباهات و ناگامی‌ها بیشتر می‌شود. هرجا که متولیان فرهنگی ما به ارزش‌ها و پایه‌های فرهنگی توجه نکردند، دچار آسیب شدیم. صداوسیما به عنوان یکی از متولیان اصلی باید موضوع ارتقای فرهنگ عمومی کشور را در اولویت قرار دهد. مساله بعد که بسیار حائز اهمیت است، پیام و محتوای آثار تلویزیون است که ما باید ببینیم این پیام‌ها در چه طرفی به مخاطبان منتقل می‌شوند. هنر تئاتر، فیلم و سریال می‌تواند موثرترین هنر در بیان مفاهیم مختلف باشد و شاهد بوده‌ایم در سال‌های اخیر سریال‌های مختلفی از تلویزیون در داخل کشور و منطقه بسیار مورد توجه قرار گرفته‌اند. تأثیرات عمیق فرهنگی آثاری چون «مختارنامه»، «مریم مقدس»، «یوسف پیامبر» و «امام علی (ع)» غیرقابل انکار است و ما باید از این ظرفیت مهم استفاده کنیم. متأسفانه در سال‌های اخیر در این بخش ضعیف عمل کرده‌ایم و لازم است تجدیدنظری جدی درباره آن صورت گیرد و فعالیت رسانه ملی در این زمینه تقویت شود. مورد دیگر فعالیت در حوزه بین‌الملل است. لازم است شبکه‌های بین‌المللی تلویزیون تقویت شوند و در این شبکه‌ها می‌توان ارزش‌های ایرانی و اسلامی، مضامین انقلاب اسلامی و... را به‌خوبی منعکس کرد. عملکرد رسانه ملی در این زمینه را ضعیف می‌بینم و به نظر باید این مورد در مدیریت جدید تقویت شود.

رسانه ملی؛ صداقت و صراحت

حسین امامی، دکترای علوم ارتباطات و استاد دانشگاه: آنچه که از صدا و سیما ی جمهوری اسلامی ایران در دوره آقای جبلی انتظار است، این‌که منفعت جامعه و پیشرفت کشور را مدنظر قرار دهد و نه منافع یک حزب و جریان خاص را. بنابراین رسانه ملی، باید برای این فرصت پیش‌آمده نزد مردم و جلب اعتماد عمومی، ملی بودن خود را نشان دهد و صدای یک‌ساز همه گروه‌های جامعه باشد و نه صرفاً یک تفکر اقلیت جامعه. نکته دوم این‌که سواد رسانه‌ای ملت ایران با وجود شبکه‌های ماهواره‌ای و سپس، رسانه‌های نوین نسبت به یک دهه گذشته قابل مقایسه نیست و افزایش یافته است. مردم خود انتخابگر خبر و گزینشگر رسانه‌ای شده‌اند. هر حرف و پیامی را به‌راحتی نمی‌پذیرند.

در برابر کوچک‌ترین رفتار یک مجری یا یک مدیر رسانه ملی که در شبکه‌های اجتماعی پخش می‌شود، واکنش نشان می‌دهند. بی‌تفاوتی به خواست اکثریت جامعه و نادیده گرفتن انتظارات آنها، توهین به صدای یک‌ساز همه گروه‌های جامعه باشد و نه صرفاً یک تفکر اقلیت جامعه. نکته دوم این‌که سواد ارتباطی مردم در این رسانه پی ببرند. این تغییرات و انتظارات باید به گونه‌ای باشد که واقعا به چشم بیاید. صداقت رسانه ملی، خصوصا در بخش‌های خبری بتواند برجسته شود.

این‌که به خبرنگاران بگوییم خبر را آن گونه که ما می‌گوییم روایت کنید، عامدانه و عالمانه بر روی مسائلی چشم ببوشید و در جهت ارائه و پیشبرد منافع ایدئولوژی مسلط باشید، دیگر در هیچ کجای جهان پذیرفته‌شده نیست. خبر باید واقعیت‌ها را بی‌طرفانه منعکس کند و امروزه مخاطب به‌خوبی این را می‌داند. بازتعریف تهیه و تولید گزارش‌های خبری و حرکت به سوی مستندسازی خبری و پژوهش‌محور شدن بسته‌های خبری از پیشنهادهایی برای تحقق این امور است. همچنین رئیس محترم جدید صدا و سیما همزمان با تکالیف برون سازمانی، توجه ویژه‌ای نیز به مسائل درون‌سازمانی باید داشته باشند؛ از آموزش داخلی به کارکنان و مدیران خصوصا آموزش‌های روزآمد همگام با تحولات رسانه‌ها گرفته تا توجه به مسائل معیشتی شاغلان و بازنشستگان محترم سازمان، همچنین در این دوره انتظار است انتصاب و ارتقای شغلی بانوان متخصص در رده‌های بالای مدیریتی رسانه را شاهد باشیم.

به‌تازگی وارد مرحله پیش‌تولید شده است. دارایی و توفیقی به ترتیب در مقام تهیه‌کننده و کارگردان این شب‌ها سریال «افرا» را روی آنتن شبکه اول سیما دارند که طبق آمار سازمان صدا و سیما پربیننده‌ترین مجموعه فصل تابستان لقب گرفت. سازندگان سوره خانم این روزها مشغول بازیابی لوکیشن‌های

محکوم به تحول هستیم

داود صفايي، دکترای علوم ارتباطات و استاد دانشگاه: به نظرم تولیدات صدا و سیما به لحاظ محتوایی باید اصلاح شود تا به مخاطبان افزوده شود. در حال حاضر شاهد تنوع فرستنده‌ها و رسانه‌ها هستیم. از فرستنده‌های ماهواره‌ای گرفته تا اینترنتی، همه سریال‌های متنوعی پخش می‌کنند. همه این اتفاقات نشان می‌دهد که کار برای صدا و سیما خیلی سخت‌تر از گذشته شده و نسبت به چند سال پیش که عرصه رقابت خالی بود، تفاوت دارد. چون سال‌های قبل فقط رسانه‌های مکتوب بودند، ولی الان رقابت نفس‌گیر و جدی شده است. به غیر از سریال‌ها، برنامه‌های سرگرم‌کننده، اخبار، میزگردهای تحلیلی که هرکدام مخاطبان خودش را دارد، باید به لحاظ محتوایی تغییراتی داشته باشد.

باید به دنبال محتوای غنی و مخاطب‌پسند باشیم که بتواند نیاز مخاطبان امروز را برطرف کند. در حال حاضر تعدد شبکه‌های تلویزیونی خوب است، حتی برخی شبکه‌ها عملکرد خوبی دارند، مثل شبکه ورزش که در حوزه ورزش همه نوع مسابقات را پوشش می‌دهد. در مجموع رسانه ملی باید به مخاطب پاسخ دهد و نباید به آنها بی‌توجهی کند. باید نقاط ضعف و قوت برنامه‌ها ارزیابی و آسیب‌شناسی شود. در غیر این صورت مخاطب را از دست خواهیم داد. در واقع رسانه ملی به غیر از توجه به مخاطب باید مرجعی برای گروه‌های تحصیلکرده هم باشد.

واکنش سریع در حوزه خبر و تحلیل

رضا منتظری،مقدم، کارشناس رسانه: ما در فضایی هستیم که رقابت‌های رسانه‌ای به شدت وجود دارد، هم با شبکه‌های نمایش داخلی و هم با شبکه‌های خارج از کشور. حال اگر بخواهیم بازتاب‌دهنده صدای مردم باشیم، باید در برخی رویکردها تجدیدنظر کنیم. یکی از بخش‌ها که به نظر می‌رسد بهتر است با سرعت بیشتری انجام شود، بخش‌های خبری و تحلیلی است. باید تلاش کنیم از رویدادها عقب نمانیم و همگام با رویدادها تولیدات مناسب داشته باشیم. چه در بخش خبر و چه تحلیل‌ها باید مخاطب را همراه کنیم. مردم خیلی منتظر ما نمی‌مانند تا تصمیم‌گیری کنیم. بنابراین باید قبل از رخ دادن رویدادها آمادگی داشته باشیم. صدا و سیما باید بتواند رویکردهای فرهنگی خودش را تقویت کند. با این روش مخاطب را بیشتر همراه خواهد کرد. از الزامات این رویکرد، توسعه افراد و گروه‌های تأثیرگذار در جامعه و حضورشان در رسانه ملی است. علاوه‌بر آن عنصر جذابیت است باید تقویت شود تا برنامه‌ها پر مخاطب شود. در شرایطی هستیم که مردم جامعه نیاز زیادی به امید دارند. به همین دلیل باید هوشمندانه عمل کنیم و امید را زنده نگه داریم، به‌ویژه در شرایط اقتصادی امروز. نکته دیگر این‌که، در تولیدات می‌توان برخی ملاحظات و محافظه‌کاری را در چارچوب رسانه ملی کنار گذاشت. به شرط آن‌که از فضای حرفه‌ای دور نشویم تا طبق فرمایش آقای جبلی صدای جمهور باشیم و مطالبات مردم را بازتاب بدهیم. مردم باید تصویر واقعی خودشان را در رسانه ملی ببینند.

خطوط قرمز تعدیل شود

محمدمهدی فرقانی، دکترای علوم ارتباطات و روزنامه‌نگار پیشکسوت: در ابتدا مسوولیت دکتر جبلی را تبریک می‌گویم. خوشحالم فردی برای ریاست سازمان صدا و سیما انتخاب شده که تحصیلات مرتبط و تخصصی دارد. ضمن این‌که تجربه طولانی مدت در صدا و سیما هم در کارنامه‌اش هست. حال که این مسوولیت را به عهده گرفته، فرصتی است تا تحولاتی در سازمان صدا و سیما رخ بدهد. باید تغییرات ملموس و قابل‌توجه در محتوای برنامه‌ها باشد. نه‌تنها سازمان صدا و سیما، بلکه هر رسانه‌ای در مرحله اول نیاز به کسب سرمایه اجتماعی، اعتماد و اعتبار نزد مخاطب دارد. بنابراین تلاش اول در جهت ارتقا به این وجه و پایگاه اجتماعی باید صورت بگیرد، به این معنا که ما باید از مردم نظرسنجی کنیم. این الزاما اعتماد به محتوا و برنامه‌های خبری سیاسی نیست، چراکه مردم ممکن است خیلی از برنامه‌های سرگرم‌کننده، فیلم، طنز و... ببینند اما این به معنای اعتماد و پایگاه اجتماعی نیست. باید رسانه ملی به دنبال تولیدات سرگرم‌کننده باشند، زیرا امروز مردم از طرق مختلف دسترسی به برنامه‌ها دارند. در مجموع در بخش خبر، تفسیر و برنامه‌های سیاسی باید بازنگری صورت بگیرد و مردم به این باور برسند که می‌توانند اخبار صحیح، دقیق، صریح و سانسورنشده را از طریق این رسانه دسترسی داشته باشند و احساس نیاز به شبکه‌های دیگر پیدا نخواهند کرد. باید بپذیریم مردم نباید به شبکه‌های دیگر مراجعه کنند. بنابراین باید در این زمینه خطوط قرمز را به عقب بکشیم. نیروها، استعدادها و افکار بیشتری به صحنه آورده شود. کار ویژه رسانه‌ها باید این باشد که نخبگان را به عرصه بیاورد و ترسی از نظرات‌شان نداشته باشند.

طراحی برای توسعه دایره مخاطبان

فریدون صدیقی، پیشکسوت روزنامه‌نگاری: رسانه وقتی معنادار و هدفمند می‌شود که بتواند با مخاطب هدف، رابطه ایجاد کند. هرچقدر مخاطب هدف وسیع‌تر باشد، حکایت از موفقیت رسانه دارد. آنچه باید هدف جدی مدیریت جدید صداوسیما باشد، جذب مخاطب است. مخاطبانی که به هر دلیلی صداوسیما را به عنوان یک منبع اطلاعاتی موفق و معتبر نادیده می‌گیرند، کمتر آن را می‌بینند و قهر کرده‌اند. این مخاطبان ممکن است فقط مسابقات فوتبال یا یک سریال را در این رسانه دنبال کنند و به وجه سرگرمی آن توجه داشته باشند که این برای یک مجموعه بزرگ با حجم زیادی از نیروی انسانی کفایت نمی‌کند. اطلاع‌رسانی به‌موقع و غیرجانبدارانه از دیگر کارهای مهم رسانه است که باید در بزرگ‌ترین رسانه کشور به این نیاز خبری توجه شود. نباید بگذارد اخبار رویداد‌های مختلف ابتدا در رسانه‌های دیگر بیان شود و بعد که همه آن را دنبال کردند، واکنش نشان دهد که نه این‌طور نبوده است! حرکت در چارچوب قانون، منافع و مصالح ملی هم باید به عنوان یک اصل مورد توجه باشد. اگر این موارد اصل قرار نگیرند، شک نکنید مخاطب گریزان از دست می‌رود و برای جذب دوباره او باید اعتمادسازی کرد. کوشش در راه دانش‌افزایی مخاطب هم از دیگر مواردی است که باید به آن عنایت شود. اگر بر پایه اطلاعات حداقلی و جانبدارانه، سراغ تحلیل و آسیب‌شناسی برویم، عملی نیست و می‌بینیم که رسانه ملی در این مورد دچار نقصان است. تلاش شده در شبکه چهار با دید تحلیلی به مسائل نگاه شود، اما در آنجا هم فقط سراغ چند حوزه خاص می‌روند و در این حوزه‌ها هم از کارشناسان غالباً کمک‌تجربه بهره می‌برند که جانبدارانه برخورد می‌کنند. این آسیب‌ها به رادیو و تلویزیون وارد شده است و باید بازسازی و نواندیشی صورت گیرد. باید آدم‌هایی در تلویزیون نمایش داده شوند که مردم آنها را از خود بدانند و شبیه‌شان در جامعه وجود داشته باشد. در غیر این صورت مخاطب سراغ دیگر شبکه‌های فارسی زان می‌رود که احساس می‌کند شباهت بیشتری به او دارند و می‌تواند با آنها همراهی کند. همچنین در زمینه آگهی‌های تبلیغاتی هم باید بازنگری شود؛ واقعا برخی از آنها در شان یک شبکه سراسری نیست. لازم است در شیوه‌های رفتاری، گفتاری و دبداری با مخاطب در مدیریت کنونی صداوسیما بازنگری صورت گیرد. نگاه سلیقه‌ای و شعاری راه به جایی نمی‌برد.

هنرمندان، اهالی رسانه و سیاستمداران در گفت‌وگو با جام

پیشنهادهایی

❏ دوره جدیدی که با ریاست دکتر جبلی در صداوسیما آغاز شده است و ورود نیروی تازه‌نفس بر مسند ریاست، می‌تواند فرصت خوبی برای خلق موقعیت‌های تازه، بازنگری بر رویه‌های معمول و همچنین رفع نواقص باشد. انتظار می‌رود این نیرو با نگاه تازه بتواند تغییرات مثبتی را در مسیر اهداف رسانه ملی ایجاد کند و ضمن سرعت‌بخشیدن به قدم‌های برداشته‌شده، کیفیت و کمیت تولیدات را هم ارتقا ببخشد. در این زمینه و برای هرچه پربارتر شدن مسیر، شنیدن حرف صاحب‌نظران و کسانی که در این حرفه استخوان خرد کرده‌اند، خالی از لطف نیست و همیشه به آن توصیه شده است.

فاطمه عودباشی
فاطمه شهדות
نوشین مجلسی
زینب علیپورطهرانی
رسانه

توجه به برنامه‌های ترکیبی

سعید پروینی، تهیه‌کننده: من در طول این سال‌ها هم تهیه‌کنندگی آثار نمایشی را به عهده داشتم و هم برنامه‌های ترکیبی را. حتی با برنامه‌های نمایشی کارم را آغاز کردم اما به نظرم در کوتاه‌مدت برای این‌که بخواهیم آنتن را خوش آب و رنگ کنیم، باید سراغ برنامه‌های ترکیبی برویم که خیلی زود هم به نتیجه می‌رسد. برنامه‌های ترکیبی موفق همچون دوره‌می، خندوانه، برنده‌باش و عصر جدید در دهه گذشته نشان می‌دهد که مردم از چنین برنامه‌هایی استقبال می‌کنند. حالا ممکن است ایده این برنامه‌ها از برنامه‌های خوب دنیا باشد، اما اشکالی ندارد. اگر خوب الگوبرداری شود، هیچ مانعتی ندارد و اتفاق خوبی است که طرح‌های برنامه‌های ترکیبی مخاطب‌پسند را ایرانیزه کنیم. گرچه برخی برنامه‌های ترکیبی هم الگوبرای شدند، اما موفق نبودند. بنابراین پیشنهاد می‌کنم تولید برنامه‌های ترکیبی که به لحاظ تولید هم خیلی سریع نتیجه می‌دهد، برویم. قاعدتاً مخاطب زیادی هم دارد.

برنامه‌های نمایشی هم مخاطب جدی دارد، اما به لحاظ تولید زمان زیادی می‌برد. اما علاقه مردم در سال‌های اخیر نشان داده که سریال‌هایی در گونه پلیسی و امنیتی را خیلی دوست دارند.

یادم است وقتی مینی‌سریال گشت پلیس به تهیه‌کنندگی خودم روی آنتن رفت، جزو آثار پربیننده در همان مقطع زمانی شد. با این‌که این اثر هفت قسمت بود، اما مردم استقبال زیادی کردند. همچنین پربیننده بودن سریال‌ها در گونه امنیتی در سال‌های اخیر نشان می‌دهد مردم این گونه را خیلی دوست دارند. بنابراین بهتر است برای ساخت چنین آثاری کوشا باشیم. همچنین در تلویزیون سریال در گونه وحشت تولید نمی‌شود، اما می‌توان به شکل جدی به این موضوع ورود پیدا کنیم و سریال‌هایی در گونه‌های وحشت، علمی و ورزشی بسازیم تا سریال‌های نمایشی رنگ‌بندی مناسب داشته باشند.

مستقل باشیم و اسیر فشارها نشویم

محمدسلوکی،مجری: یکی از موضوعات مهمی که همه دنبال آن هستند این است که رسانه ملی واقعا رسانه ملی باشد. همان‌طور که دکتر جبلی هم در صحبت‌های‌شان گفتند که ما رسانه یک طیف یا گروه نداشته باشیم و تبدیل به فضایی نشویم که صرفاً بخواهد به تعریف و تمجید از بخش‌های مختلف بپردازد. ما باید برای رفع مشکلات مردم کمک‌کننده باشیم، اما تبدیل به یک رسانه یک طرفه نشویم تا ماهیت‌مان به عنوان یک رسانه واقعی ملی باقی بماند. البته با توجه به صحبت‌هایی که از آقای جبلی شنیدیم و با توجه به روند کاری‌شان که همیشه نگاه، خلاقیت و نوآوری‌هایی در عملکردشان دیده می‌شد، توقع را بالا می‌برد و امید را هم بین فعالان رسانه‌ای زیاد می‌کند. همچنین امیدوار هستم که این‌طور نباشد که با تغییر مدیریت این تصور پیش بیاید که عده‌ای از فضای کاری دور و گروهی هم به دلیل جابه جایی تیم کاری، به این فضا نزدیک می‌شوند. باید هرکسی که توانایی کار دارد و می‌تواند به رسانه و رسیدن آن به جایگاهی متعالی کمک کند، بماند و به فعالیتش ادامه دهد. همچنین مقداری به نظر می‌رسد که در چند سال